

Årsregnskabsloven 2016

Virksomheds- sammenslutninger og visse koncernkrav

Hvad skal du vide?

Ved vedtagelsen af ÅRL 2016 i maj 2015 blev det i lovbemærkningerne oplyst, at Erhvervsstyrelsen skulle udarbejde en vejledning, der behandlede en række forhold om virksomhedssammenslutninger og koncernkrav, som bevidst ikke blev indarbejdet i loven, da loven er en rammelov.

Erhvervsstyrelsens "udtalelse" har været ventet siden ændringslovens vedtagelse i maj 2015 og er nu endelig offentliggjort.

I denne temaartikel redegøres for udtalelsens retningslinjer samt EY's yderligere anbefalinger om virksomhedssammenslutninger og visse koncernkrav.

Resume

En udtalelse om virksomhedssammenslutninger m.v., som blev lovet i forbindelse med vedtagelsen af ÅRL 2016 for næsten 3 år siden, er nu endelig den 9. marts 2018 offentliggjort af Erhvervsstyrelsen.

I denne temaartikel omtaler vi de specifikke regnskabsmæssige udfordringer, som udtalelsen behandler. Artiklen behandler primært de regnskabsmæssige udfordringer i forhold til koncernregnskabsudarbejdelse. En række af de udfordringer, der behandles i denne temaartikel, kan i høj grad ligeledes medføre udfordringer ved anvendelse af indre værdis metode. Dette er behandlet særskilt i EY's [temaartikel nr. 12](#).

Erhvervsstyrelsens udtalelse er i høj grad baseret på gældende fortolkning af IFRS. Dette vurderes som absolut hensigtsmæssigt, dels fordi mange større danske virksomheder enten rapporterer efter IFRS eller ønsker så få forskelle til IFRS som muligt, og dels også fordi en IFRS-løsning på området, bortset fra enkelte konkrete forhold, ikke vurderes at være mere byrdefulde end de hidtidige gældende regler baseret primært på den ophævede IAS 22.

"IFRS 3 er generelt egnet som fortolkningsgrundlag på området"

En udtalelse om virksomhedssammenslutninger

Af lovbemærkninger til 2015-ændringen af ÅRL § 122 fremgår bl.a. følgende:

Den tidligere regnskabsstandard IAS 22 var ("hidtil") egnet som grundlag for fortolkning af årsregnskabsloven. IAS 22 er erstattet med IFRS 3, som vurderes generelt at være mere egnet til at udfylde loven på dette område. IFRS 3 er dog en meget kompliceret standard med et antal specialregler. Specialreglerne kan i visse særlige tilfælde være i strid med det nye regnskabsdirektiv og årsregnskabsloven.

Uanset at IFRS 3 generelt er egnet som fortolkningsbidrag til lovens § 122, er det ikke hensigten, at alle virksomheder, som indgår i en virksomhedssammenslutning, skal sætte sig ind i alle bestemmelser i IFRS 3 i forbindelse med overtagelsen. Nogle overtagelser er så simple, at de kan gennemføres alene baseret på lovens rammebestemmelser. Andre vil være meget komplicerede og kan kræve, at IFRS 3 skal anvendes i stor udstrækning.

Erhvervsstyrelsen vil derfor udarbejde en vejledning, som skal tydeliggøre forholdet mellem årsregnskabsloven og IFRS 3 og herunder give eksempler på, hvilke overtagelser der kan anses for så simple, at de kan gennemføres alene baseret på lovens rammebestemmelser.

Det var således i lovbemærkninger beskrevet, at en vejledning i høj grad og i muligt omfang forventes at være baseret på IFRS 3.

Erhvervsstyrelsen har endvidere i deres udtalelse præciseret, at hvis en virksomhed, ud over lovens ordlyd og tilhørende lovbemærkninger, har behov for yderligere vejledning, skal denne findes i IFRS 3.

Ikrafttrædelse

Udtalelsen fra Erhvervsstyrelsen træder i kraft for virksomhedssammenslutninger, der gennemføres 1. juli 2018 eller senere. Dermed har udtalelsen alene effekt for fremtidige virksomhedssammenslutninger. Principperne i udtalelsen kan dog også anvendes for tidligere gennemførte sammenslutninger.

Indtil da skal virksomheder, der aflægger årsrapport efter årsregnskabsloven, selv vælge en regnskabspraksis for virksomhedssammenslutninger m.v., der dog skal ligge inden for lovens rammer, herunder det retvisende billede.

Giver det mening at anvende IFRS-fortolkning på området?

Der er mange gode grunde til, at en fortolkende vejledning om virksomhedssammenslutninger m.v. bør tage udgangspunkt i de gældende regler i IFRS.

Generelt er årsregnskabsloven i høj grad på de fleste andre områder baseret på gældende IFRS-fortolkning, medmindre IFRS antages at medføre forøgede administrative byrder.

Der blev også indarbejdet en række ændringer direkte i loven i forbindelse med ÅRL 2016-ændringen, som også tager afsæt i gældende IFRS. Her tænkes bl.a. på at:

- ▶ Negativ goodwill skal indregnes i resultatopgørelsen.
- ▶ Planlagte fremtidige omstruktureringer kan ikke længere indregnes i overtagelsesbalancen.
- ▶ Køb og salg af minoriteter skal indregnes som transaktioner med virksomhedens kapitalejere (egenkapitaltransaktion).
- ▶ Minoritetsinteresser skal ud fra enhedsteorien præsenteres som en del af koncernens egenkapital og koncernens samlede resultat.
- ▶ Vurdering af den reelle overtager i en virksomhedssammenslutning.

Udtalelsen gælder for sammenslutninger, der gennemføres 1. juli 2018 eller senere ...

Ved at anvende gældende IFRS-fortolkning på de områder, der ikke er specifikt reguleret i loven, sikres høj grad af konsistens og bedre sammenhæng med allerede vedtagne krav, som er beskrevet ovenfor.

Der opnås endvidere den fordel, at der foreligger opdaterede standarder og fortolkningsbidrag, der i tvivlstilfælde kan anvendes til uddybende fortolkning af loven. Ved anvendelse af ældre og ophævede standarder, som fx IAS 22, der i 2005 blev afløst af IFRS 3, kan der hurtigt opstå fortolkningstvivl.

Som vi ser det

EY ser i høj grad reglerne for virksomhedssammenslutninger og konsolideringskrav som en samlet pakke, hvor mange af de regnskabsmæssige valg, der er foretaget for en bestemt regnskabsmæssig behandling på et område, er betinget og sammenhængende med andre regnskabsmæssige valg, og derfor hænger valgene i høj grad indbyrdes sammen. Derfor finder vi det meget hensigtsmæssigt, at Erhvervsstyrelsens udtalelse og dermed reglerne for virksomhedssammenslutninger i loven ligger meget tæt op ad IFRS.

Endelig er det vores vurdering, at anvendelse af gældende IFRS-regler på området ikke er mere byrdefuld, set i forhold til den hidtil gældende regulering baseret primært på IAS 22. Fx kunne trinvis erhvervelser efter de hidtidige bestemmelser baseret på IAS 22 være ganske besværlige. Endvidere har også reglerne for køb og salg af minoritetsinteresser hidtil været uregulerede og har medført flere mulige alternativer for regnskabsmæssig behandling.

Generel overgangslempelse for virksomhedssammenslutninger ved implementering af ÅRL 2016

Der blev i loven indarbejdet en generel overgangslempelse, så der ikke ved implementeringen af ÅRL 2016 kræves foretaget praksisændringer med bagudrettet virkning i relation til tidligere gennemførte virksomhedssammenslutninger.

Lovens ændringer i relation til virksomhedssammenslutninger kan derfor vælges implementeret alene med fremadrettet virkning for de virksomhedssammenslutninger, der gennemføres i regnskabsår, som begynder den 1. januar 2016 eller senere. Alternativt skulle lovens hovedregel for praksisændringer med fuld tilbagevirkende kraft og med tilpasning af sammenligningstal anvendes, jf. ÅRL § 51.

Som vi ser det

Det er efter EY's opfattelse mest hensigtsmæssigt at anvende lovens overgangslempelse for virksomhedssammenslutninger. Lovens hovedregel for praksisændringer anses i relation til virksomhedssammenslutninger ud fra en cost/benefit-vurdering for meget byrdefuld, selvom den fremadrettede implementering af nye krav sker på bekostning af sammenlignelighed.

Erhvervsstyrelsens udtalelse giver i lighed med lovens overgangslempelse ligeledes fremadrettet amnesti for den regnskabspraksis, der måtte være anvendt for virksomhedssammenslutninger fra ændringslovens ikrafttræden (som er 1. januar 2016 for kalenderårsregnskaber) til udtalelsens ikrafttræden 1. juli 2018. Hvis det er nødvendigt for regnskabsbrugerens forståelse af koncern- og/eller årsregnskabet og af hensyn til lovens krav om et retvisende billede, skal der i noterne gives yderligere oplysninger om den manglende korrektion for tidligere regnskabspraksis for virksomhedssammenslutninger.

Der er hverken i selve loven, i overgangsbekendtgørelsen til ændringsloven eller i Erhvervsstyrelsens udtalelse taget specifik stilling til, om afledte konsekvenser af tidligere gennemførte virksomhedssammenslutninger regnskabsmæssigt fortsat

En væsentlig
overgangslempelse

skal behandles efter de hidtidige krav i loven, eller om de som en konsekvens af ændringsloven skal foretage en ændring af regnskabspraksis til lovens nye krav. Ovenstående kan forekomme fx for efterfølgende ændringer af betingede købsvederlag (earn outs), senere korrektioner af en overtagelsesbalance og regnskabsmæssig behandling af negativ goodwill.

Som vi ser det

En fortsættelse af den hidtidige regnskabspraksis på et givet område kan medføre, at der anvendes forskellig regnskabspraksis for ensartede transaktioner. Derfor vil det efter EY's opfattelse være mest hensigtsmæssigt at ændre regnskabspraksis for sådanne afledte konsekvenser af tidligere gennemførte virksomhedssammenslutninger.

Et eksempel på ovenstående er den regnskabsmæssige behandling af negativ goodwill, der efter den hidtidige lov blev indtægtsført over en periode. Efter ÅRL 2016 skal negativ goodwill indtægtsføres straks. Da indtægtsførelse af negativ goodwill efter de hidtidige bestemmelser kan foregå over en forholdsvis lang periode, vil anvendelsen af mere end én regnskabspraksis for negativ goodwill være uhensigtsmæssig. EY anbefaler derfor virksomheder at ændre regnskabspraksis for afledte konsekvenser af allerede foretagne virksomhedssammenslutninger.

Hvis virksomheder alternativt vælger at køre med "dobbelt regnskabspraksis" for ensartede transaktioner, skal der gives yderligere oplysninger i noterne, hvis dette er nødvendigt for at opfylde kravet om et retvisende billede.

De enkelte områder, hvor udtalelsen regulerer

Transaktionsomkostninger

Efter IFRS 3 skal omkostninger, der direkte kan henføres til erhvervelse af en dattervirksomhed, indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Erhvervsstyrelsens udtalelse kræver i lighed med IFRS 3, at transaktionsomkostninger indregnes direkte i resultatopgørelsen.

Hidtil er direkte omkostninger i forbindelse med køb af dattervirksomheder indregnet som en del af kostprisen for virksomheden og er dermed i praksis blevet en del af goodwill eller negativ goodwill.

Som vi ser det

Omkostningsførelse af transaktionsomkostninger løser også en række udfordringer med periodisering i forbindelse med fx igangværende eller ikke-gennemførte overtagelsesforsøg. Dette vil blive løst med en løbende omkostningsførelse.

Efterfølgende reguleringer af betingede købsvederlag

Aftaler om betingede købsvederlag (earn outs) medfører, at der ved opgørelsen af det samlede købsvederlag for den erhvervede virksomhed medregnes en opgjort dagsværdi af det forventede betingede købsvederlag, som forventes at komme til betaling.

Sker der efterfølgende reguleringer af et på overtagelsestidspunktet indregnet betinget købsvederlag, skal sådanne værdireguleringer i henhold til IFRS 3 indregnes i resultatopgørelsen.

Erhvervsstyrelsens udtalelse kræver ligeledes, at efterfølgende værdireguleringer af betingede købsvederlag indregnes i resultatopgørelsen.

Transaktionsomkostninger skal indregnes i resultatopgørelsen

Reguleringer af betingede købsvederlag skal indregnes i resultatopgørelsen

Hidtil er korrektioner til betingede købsvederlag baseret på fortolkningen i IAS 22 tidsubegrænset korrigeret i kostprisen for virksomheden og er dermed i praksis blevet en korrektion til goodwill eller negativ goodwill, der blev behandlet som en ændring af et regnskabsmæssigt skøn og alene med fremadrettet virkning.

Efterfølgende korrektioner af overtagelsesbalancen

I henhold til IFRS 3 kan indregnede aktiver og forpligtelser i en foreløbig overtagelsesbalance korrigeres i op til 12 måneder efter overtagelsestidspunktet.

Tilsvarende gælder i henhold til Erhvervsstyrelsens udtalelse under loven.

I 12-måneders-perioden skal overtageren med tilbagevirkende kraft korrigere de på overtagelsesdagen foreløbige indregnede beløb for at reflektere ny information om omstændigheder og forudsætninger på overtagelsestidspunktet, som hvis de havde været kendt, ville have haft indflydelse på målingen af aktiver og forpligtelser.

Tilsvarende skal overtageren indregne yderligere aktiver og forpligtelser i overtagelsesbalancen, hvis ny information fremkommer om omstændigheder og forudsætninger på overtagelsestidspunktet, som hvis de havde været kendt, ville have medført indregning i overtagelsesbalancen.

IFRS 3 kræver, at overtageren anvender alle relevante faktorer og forudsætninger for at skelne mellem information, som medfører korrektion af den foreløbige overtagelsesbalance fra begivenheder, som er indtruffet efter overtagelsestidspunktet.

Korrektioner i forhold til den foreløbige overtagelsesbalance skal ske med tilbagevirkende kraft tillige med korrektion af eventuelle sammenligningstal fra tidligere regnskabsår. Goodwill eller negativ goodwill reguleres tilsvarende med tilbagevirkende kraft.

Hidtil har loven, baseret på fortolkning i henhold til IAS 22, givet mulighed for at korrigere overtagelsesbalancen for fejl og mangler på overtagelsestidspunktet frem til udløbet af det første regnskabsår, der følger efter overtagelsesåret. Efter hidtidig praksis skulle korrektioner til overtagelsesbalancen alene foretages med fremadrettet virkning som en ændring af et regnskabsmæssigt skøn.

Erhvervet andel af goodwill eller 100 %?

Indregning af goodwill i en virksomhedsovertagelse

I henhold til IFRS 3 kan overtageren vælge i en virksomhedsovertagelse, hvor en dattervirksomhed alene erhverves delvis transaktion for transaktion, om der skal indregnes goodwill alene vedrørende den erhvervede andel, eller om der skal indregnes 100 % goodwill og dermed en højere regnskabsmæssig værdi af minoritetsinteresser.

Erhvervsstyrelsens udtalelse er desværre tvetydig med hensyn til, om den tilsvarende valgmulighed finder anvendelse under loven. Af et oversigtsskema på side 9 i Erhvervsstyrelsens udtalelse fremgår, at IFRS 3 indeholder de to ovenstående muligheder, som kan vælges pr. sammenslutning, og der indikeres på samme side, at denne valgmulighed også kan anvendes under loven. På side 23 i udtalelsen fremgår imidlertid, at der er tale om et valg af regnskabspraksis, og at den valgte regnskabspraksis skal anvendes konsistent for alle fremtidige virksomhedssammenslutninger.

Hidtil har det alene været muligt at indregne goodwill, svarende til den erhvervede andel.

Knap så skrappe krav som IFRS 3

Som vi ser det

Det ville have givet rigtig god mening at tillade valgmuligheden fra IFRS 3 også under årsregnskabsloven, når der henses til, at virksomheder kan have forskellige hensigter med virksomhedskøb i forhold til intentioner om senere erhvervelse af minoriteter. Muligheden om valg pr. sammenslutning skal også ses i sammenhæng med at eventuelle merværdier i forbindelse med senere køb af minoritetsinteresser skal indregnes direkte i egenkapitalen.

Krav til identifikation af aktiver og forpligtelser

Den overtagne virksomheds identificerbare aktiver og forpligtelser opgøres i henhold til IFRS 3 til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Erhvervsstyrelsens udtalelse stiller ikke helt så skrappe krav til identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser, men præciserer, at der skal ske særskilt identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser, hvis dette har væsentlig indflydelse på regnskabet. Derudover er det også i udtalelsen præciseret, at der skal ske særskilt identifikation af aktiver og forpligtelser, uden at der tages hensyn til købers efterfølgende hensigter med aktivet eller forpligtelsen. Endelig er det også præciseret, at overtagne eksisterende eventualforpligtelser skal indregnes til dagsværdi, hvis de kan måles pålideligt. Dette krav vil være særlig relevant, hvis eventualforpligtelsen har haft indflydelse på fastsættelsen af købsvederlaget.

Hidtil er aktiver og forpligtelser identificeret og indregnet i overtagelsesbalancen, når de opfyldte definitionen på et aktiv eller en forpligtelse, og særskilt identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser har haft væsentlig indflydelse på regnskabet.

Som vi ser det

Efter EY's opfattelse kan IFRS 3's kriterier for identifikation af aktiver og forpligtelser og krav om måling til dagsværdi også anvendes under loven.

Dog finder vi det i praksis ikke så væsentligt, at samme detaljeringsgrad for identifikation af aktiver og forpligtelser som i IFRS 3 anvendes under loven. Der skal her tænkes på, at der er en grundlæggende forskel på den regnskabsmæssige behandling af goodwill. Under loven skal goodwill fortsat afskrives over den forventede økonomiske levetid, og under IFRS skal goodwill alene nedskrivningstestes mindst 1 gang årligt. Derfor kan der godt anlægges en mere pragmatisk holdning ved identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser under loven. Det vil dog fortsat efter EY's opfattelse være helt utilstrækkeligt blot at konstatere, at forskellen mellem købsvederlaget og regnskabsmæssige værdier i den overtagne virksomhed indregnes som goodwill.

Essentielt vil det dog være, i modsætning til hidtil gældende regler i loven og gældende krav under IFRS 3, at væsentlige forhold, der konkret har haft en indflydelse på fastsættelsen af købsvederlaget, under alle omstændigheder skal identificeres særskilt og måles i overtagelsesbalancen.

I relation til kravet om anvendelse af IFRS 3 som vejledning skelner Erhvervsstyrelsen mellem ukomplicerede og komplicerede virksomhedssammenslutninger. I førstnævnte tilfælde kan en overtagelse efter Erhvervsstyrelsens opfattelse gennemføres alene baseret på lovens ordlyd. Anvendelse af lovens ordlyd alene må dog ikke medføre et væsentligt anderledes resultat end anvendelsen af IFRS 3. I henhold til udtalelsen skal virksomheder i tilfælde af komplicerede overtagelser altid søge vejledning i IFRS 3.

Trinvise overtagelser anses som et salg af en associeret virksomhed og et køb af en dattervirksomhed

Som vi ser det

Det er EY's opfattelse, at skellen mellem komplicerede og ukomplicerede overtagelser primært vil have betydning i forhold til kravet om identifikation af aktiver og forpligtelser.

Trinvise overtagelser

Efter IFRS 3 og Erhvervsstyrelsens udtalelse måles tidligere erhvervede kapitalandele til dagsværdi i forbindelse med opnåelse af kontrol og gennemførelse af en virksomhedssammenslutning. Der vil derfor være behov for, at fx unoterede porteføljeaktier, der hidtil er målt til kostpris, eller kapitalandele i associerede virksomheder, der hidtil er målt efter indre værdis metode, skal værdireguleres til dagsværdi. Værdireguleringen skal indregnes i resultatopgørelsen, svarende til at tidligere erhvervede kapitalandele anses som afhændet og en ny dattervirksomhed er erhvervet.

Hidtil har det i loven været muligt at anvende to alternativer i trinvise overtagelser, jf. den tidligere IAS 22. Enten er der ikke foretaget reguleringer vedrørende hidtidige kapitalandele, eller hidtidige kapitalandele er alternativt værdireguleret til dagsværdi over egenkapitalen.

Som vi ser det

Efter EY's opfattelse sikrer ovenstående fremgangsmåde en korrekt opgørelse af alle overtagne aktiver og forpligtelser til dagsværdi og af goodwill eller negativ goodwill på overtagelsestidspunktet.

Det er vigtigt, i forbindelse med værdiansættelsen af erhvervede majoritetsandele eller tidligere erhvervede kapitalandele i associerede virksomheder eller porteføljeaktier til dagsværdi, at være opmærksom på og eventuelt justere for eventuelle majoritetspræmier eller minoritetsrabatter.

Køb af yderligere kapitalandele i associerede virksomheder i koncernregnskabet

En næsten tilsvarende regnskabsmæssig udfordring, som ovenstående, ses ved erhvervelser af yderligere kapitalandele i en associeret virksomhed, hvor manglende specifik regulering i IAS 28 giver mulighed for valg af regnskabspraksis mellem en kostprismetode (IAS 28), som medfører trin for trin værdiansættelse, eller en dagsværdimetode (IFRS 3), som medfører dagsværdiregulering af de hidtidige kapitalandele over resultatopgørelsen, som om de regnskabsmæssigt var solgt.

Erhvervsstyrelsens udtalelse tager ikke stilling til denne udfordring.

Ved anvendelse af kostprismetoden foretages ingen regulering af den regnskabsmæssige værdi af de tidligere erhvervede kapitalandele, mens de nyerhvervede kapitalandele selvfølgelig indregnes den til aftalte kostpris, som svarer til dagsværdi.

Efter dagsværdimetoden foretages en værdiregulering af de tidligere erhvervede kapitalandele, hvorved den hidtidige associerede virksomhed regnskabsmæssigt betragtes som solgt og en ny større kapitalandel i den associerede virksomhed anses som erhvervet. Der skal derfor foretages en ny købesumsallokering af dagsværdien, der kan danne grundlag for den fortsatte anvendelse af indre værdis metode.

Skrevne put-optioner medfører indregning af bruttogældsforpligtelse

Som vi ser det

Da hverken IFRS, loven eller Erhvervsstyrelsens udtalelse specifikt regulerer dette forhold, må der efter EY's opfattelse være mulighed for valg af regnskabspraksis mellem de to alternativer.

EY vurderer dog under hensyntagen til administrative byrder, at valg af alternativ 1 (kostprismetoden) vil være det mest hensigtsmæssige. I dette valg er der i øvrigt også taget hensyn til, at der som udgangspunkt ikke efter Erhvervsstyrelsens opfattelse kan ske genmåling af bibeholdte kapitalandele ved afståelse af kapitalandele, jf. senere omtale.

Skrevne put-optioner på køb af minoritetsinteresser i koncernregnskabet

Hverken loven eller Erhvervsstyrelsens udtalelse omtaler specifikt den regnskabsmæssige behandling af skrevne put-optioner på køb af minoritetsinteresser.

Finansielle instrumenter, der giver indehaveren retten til at "putte" instrumentet tilbage til udstederen mod betaling i kontanter eller i andre finansielle aktiver, udgør en finansiell forpligtelse. I visse tilfælde kan skrevne put-optioner dog opfylde kriterierne for at være egenkapitalinstrumenter, hvis instrumentet opfylder kravet om levering af et fast antal egenkapitalinstrumenter for et fast kontant beløb.

En skrevet put-option, udstedt til minoritetsinteresserne i en dattervirksomhed, giver minoritetsaktionæren mulighed for at afstå kapitalandele til majoriteten og vil derfor udgøre et finansielt gældsinstrument for koncernen.

Den regnskabsmæssige behandling af put-optioner på minoritetsinteressers kapitalandele i en dattervirksomhed gælder som udgangspunkt alene i koncernregnskabet. I selskabsregnskabet indregnes køb af yderligere kapitalandele først i balancen, når fordele og risici overgår til selskabet.

Som vi ser det

Det er EY's opfattelse, at loven stiller krav om at indregne minoriteters put-optioner på kapitalandele i dattervirksomheder som en bruttogældsforpligtelse i koncernregnskabet.

Hidtil har put-optioner kunnet indregnes som et afledt finansielt instrument efter § 37. Denne valgmulighed kan fremadrettet ikke længere anvendes.

Vi har nedenfor redegjort nærmere for to metoder for indregning af put-optioner i koncernregnskabet. Valg af metode afhænger af minoritetens adgang til økonomiske fordele til kapitalandelene (present ownership interests).

Mulighed for udnyttelse af aktive kapitalejerinteresser

Anvendelse af denne fremgangsmåde forudsætter, at minoritetsinteressen fortsat har stemmeret og ret til resultatandele, udbytte og ændringer i nettoaktiver.

Nutidsværdien af put-optionens forventede udnyttelsespris indregnes som en finansiell gældsforpligtelse med modpost i majoritetsinteressens andel af koncernegenkapitalens frie reserver.

Efter denne metode bliver minoritetsinteressernes andel af koncernens egenkapital fortsat præsenteret i koncernregnskabet, ligesom fordelingen af koncernens resultat og udbytte på majoritetens og minoritetens andel foretages med udgangspunkt i den juridiske ejerfordeling. Majoritetsaktionærens andel af koncernegenkapitalen vil blive reduceret med put-optionens forventede udnyttelsespris.

Ingen udnyttelse af aktive kapitalejerinteresser

Anvendelse af denne metode forudsætter, at minoritetsinteresserne ikke længere har ret til økonomiske fordele, der er relateret til kapitalandelene.

Nutidsværdien af put-optionens forventede udnyttelsespris indregnes som en finansiel gældsforpligtelse med modpost på minoritetsinteressernes andel af koncernens egenkapital. Efter denne metode vil minoritetsinteressen dermed blive udlignet ved indregning af put-optionen som en finansiel gældsforpligtelse. En eventuel forskel mellem den regnskabsmæssige værdi af den udlignede minoritetsinteresse og den aftalte udligningspris indregnes på majoritetens andel af egenkapitalen. Minoritetsinteressernes andel anses derved regnskabsmæssigt som allerede erhvervet af majoriteten, og derfor modtager minoritetsinteresserne ikke efterfølgende en andel af årets resultat. Et eventuelt udbytte til minoriteten, som udloddes, skal derfor regnskabsmæssigt behandles som en finansiel omkostning, der relaterer sig til den indregnede gældsforpligtelse.

Som vi ser det

Efter EY's opfattelse skal alternativ 2 anvendes, når minoritetsinteresserne ikke længere har økonomiske fordele relateret til kapitalandelene.

Ændres gældsforpligtelsen efterfølgende, fx på grund af betingede krav til gældsforpligtelsens størrelse, skal ændringen indregnes i resultatopgørelsen, svarende til ændringer i størrelsen af et forventet fremtidigt cash flow i overensstemmelse med principperne for amortiseret kostpris.

Afståelse af kontrol
anses som et forholds-
mæssigt salg

Afståelse af kontrol, men bibeholdelse af kapitalandele

IFRS 10 kræver, at både de afståede og de bibeholdte kapitalandele skal måles til dagsværdi. Der beregnes således gevinst/tab både på de solgte kapitalandele og på de bibeholdte kapitalandele. Dette er i tråd med, hvad der regnskabsmæssigt sker, når der opnås kontrol over en tidligere associeret virksomhed.

Hidtil er alene tilladt indregning af en forholdsmæssig gevinst/tab i forbindelse med afhændelse. Den forholdsmæssige andel af regnskabsmæssig værdi af de bibeholdte kapitalandele dannede derefter grundlag for den fremadrettede behandling efter indre værdis metode.

Erhvervsstyrelsens udtalelse vælger på dette område ikke at følge IFRS 10, men har holdt fast i den hidtidige praksis om alene at indregne en forholdsmæssig gevinst/tab af den solgte ejerandel, da en genmåling efter Erhvervsstyrelsens opfattelse kan være i strid med regnskabsdirektivet.

Under IFRS skal der foretages genmåling til dagsværdi, uanset om de bibeholdte kapitalandele efterfølgende udgør en associeret virksomhed eller en porteføljeaktie. Det skyldes, at IFRS 9 ikke længere accepterer måling af noterede aktier til kostpris, men kræver måling til dagsværdi.

Under loven vil Erhvervsstyrelsens udtalelse medføre en forskel afhængigt af den efterfølgende regnskabspraksis for de bibeholdte kapitalandele. For kapitalandele i en associeret virksomhed, der måles efter indre værdis metode, eller unoterede porteføljeaktier, der måles til kostpris, indregnes en forholdsmæssig gevinst/tab og en forholdsmæssig andel af regnskabsmæssig værdi af bibeholdte kapitalandele, der derefter danner grundlag for enten indre værdis metode eller anses som deemed kostpris for unoterede porteføljeaktier.

Hvis porteføljeaktier efterfølgende vælges målt til dagsværdi, vil der i dette tilfælde reelt ske en genmåling også af de bibeholdte kapitalandele.

Som vi ser det

EY havde gerne set en IFRS-løsning af hensyn til de forholdsvis mange IFRS-rapporterende virksomheder, som fortsat aflægger officiel årsrapport i henhold til årsregnskabsloven. For disse virksomheder vil det være en lempelse at kunne lægge samme praksis til grund ved både IFRS-rapporteringen og den officielle årsrapport.

Afståelse af kapitalandele i associeret virksomhed, men bibeholdelse af betydelig indflydelse i koncernregnskabet

Hverken IFRS eller loven indeholder nogen specifik regulering af, hvordan en afhængelse af kapitalandele i associerede virksomheder med bibeholdelse af betydelig indflydelse regnskabsmæssigt skal håndteres i koncernregnskabet.

Erhvervsstyrelsens udtalelse indeholder tilsvarende ikke nogen specifik stillingtagen til denne udfordring.

Der kan derfor i lighed med tidligere omtale af køb af yderligere kapitalandele i associerede virksomheder anvendes en fortolkning til afståelser efter IAS 28 (kostpris) eller alternativt analogt til IFRS 10 (dagsværdi). Der vil ved regnskabsaflæggelse efter IFRS være tale om valg af anvendt regnskabspraksis.

Ved valg af kostprismetoden (IAS 28) foretages ingen værdiregulering af den regnskabsmæssige værdi af bibeholdte kapitalandele. Gevinst/tab opgøres forholdsmæssigt i forhold til de afhændede kapitalandele, og den regnskabsmæssige værdi af de bibeholdte kapitalandele fortsætter uændret efter indre værdis metode.

Ved valg af dagværdimetoden værdireguleres alle kapitalandele i den associerede virksomhed til dagsværdi. Der indregnes en gevinst på både de afhændede og de bibeholdte kapitalandele. De bibeholdte kapitalandele indregnes til dagsværdi. Der foretages ny købesumallokering, der danner grundlag for den fremtidige indregning efter indre værdis metode.

Som vi ser det

Analogt til Erhvervsstyrelsens udtalelse om afståelse af kontrol og manglende mulighed for genmåling af bibeholdte kapitalandele, er det EY's vurdering, at kostpristilgangen også finder anvendelse under loven. Dette er efter vores opfattelse også mest hensigtsmæssigt i forhold til administrative byrder.

Afsluttende kommentarer

Som tidligere nævnt vil en række af ovenstående regnskabsmæssige udfordringer og løsninger i høj grad ligeledes påvirke anvendelsen af indre værdis metode til måling af kapitalandele, herunder især måling af kapitalandele i dattervirksomheder. Mange af disse udfordringer er heller ikke entydigt afklaret ved regnskabsaflæggelse efter IFRS, der i 2016 har genindført muligheden for at måle kapitalandele i datter- og associerede virksomheder efter indre værdis metode. Vi har i en særskilt temaartikel behandlet udfordringerne i relation til indre værdis metode.

Vi håber med denne opdatering af den tidligere temaartikel fra februar 2017, at virksomheder, der for regnskabsåret 2017 eller senere har behov for at finde regnskabsmæssig vejledning og fortolkning på områder, hvor loven p.t. er tavs, kan finde den nødvendige vejledning her.

EY står naturligvis gerne til rådighed for uddybende drøftelser af konkrete transaktioner.

Om EY er en af verdens førende organisationer inden for revision, skat, transaktioner og rådgivning. Den indsigt og de ydelser, vi leverer, hjælper med at opbygge tillid til kapitalmarkederne og den globale økonomi. Vi udvikler dygtige ledere og medarbejdere, som sammen leverer det, vi lover vores interessenter og bidrager til, at arbejdsverdenen og arbejdslivet fungerer bedre - for vores medarbejdere, vores kunder og det omgivende samfund.

EY henviser til den globale organisation og kan referere til et eller flere medlemsfirmaer inden for Ernst & Young Global Limited, som hver især udgør en selvstændig juridisk enhed. Ernst & Young Global Limited, som er et engelsk 'company limited by guarantee', yder ikke kunderådgivning. Flere oplysninger om vores organisation kan findes på ey.com.

© 2018 Ernst & Young P/S, CVR-nr. 30700228 All Rights Reserved.

ED None

Dette materiale er udarbejdet alene til orientering, og oplysningerne i det tilsigter ikke at være fyldestgørende, og de træder ikke i stedet for udførlige analyser eller udøvelsen af professionelle skøn. I konkrete sager opfordres brugere til at henvende sig til EY's rådgivere.

ey.com/dk